

„Primorski List“

izhaja vsaki 1., 10., in 20. dan v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. 50 n., za pol leta 75 n. Posamezne številke se dobivajo v tabakarnah: Nunske ulice in Šolske ulice po 4 nov.

PRIMORSKI LIST

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Uredništvo in upravnništvo mu je v Gorici, Nunske ulice št. 10. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema oglase in nuznana po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj: J. Marušič.

Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.

Tiska: Hilarijanska tiskarna.

MIR?

Navada je, da se prašamo ob novem letu, kaj nam prinese leto, katerega smo ravno kar nastopili? Mir ali vojsko, srečo ali nesrečo? Mir, sreča! Kje sta, kje prebivata? Ali sta le zlati, idealni besedi? Na svetu, ki je solzna dolina, nimata trajnega obstanka, in ga nikdar ne bosta imela.

Ruski car, Nikolaj II, je predlagal razoroženje vseh držav, da zavlada na svetu večni mir.

Praša se, ali se more ta predlog izpolniti in oživotvoriti?

Mnogoteri so, ki pravijo: da, mogoče je, le dobre volje manjka narodom in državam. Jaz pa mislim, da to je le hvalevredna, pobožna želja, katera se ne bode nikdar vresničila. Kajti življenje narodov je podobno življenju posameznega človeka. Kakor prevevajo in razburjajo strasti: zavist, sebičnost, sovražstvo srce človeka tako tudi cele narode. In kakor je dolžan po nauku našega božjega Izveličarja vsak pozamezen človek krotiti in brzdati svoje strasti. tako bi morali tudi narodi izvrševati božjo voljo. Ali se pa to godi? Zali Bog, da moramo to zanikati. Pustimo posamezne ljudi, pogledimo le v življenje raznih narodov in držav na svetu.

Koliko perečih prašanj imamo le v našem delu svetu, v Evropi! Imamo vzhodno ali turško (posebej macedonsko) lotarijsko-alzaško, gospodarsko, socialno, narodno prašanje. Kako naj se rešijo vsa ta prašanja? Na podlagi pravičnosti, slišimo odgovor. A prašamo, kaj je pravičnost, kaj resnica, kakor je prašal Kristus Poncej Pilat? Turku je pravičnost, da zatira in nadvladuje kristjana. Nemcu je prav, da je iztrgal Francozu najlepši deželni, katerih ne pustijo za lepa. Kapitalistom, židom in oderuhom v gaja popolnoma, da izsesavajo in izkoriščajo reveža, in se s svojim bogastvom mastijo mej tem ko izmognari kmet, delavec in obrtnik gladu umira.

Socialni demokrati so prepričani (?) da so na pravem potu, ko hočejo celi družabni red preobrniti.

In kaj hočemo reči o narodnem prašanju? Tu smo pa res v zadregi z odgovorom. Kar je jednemu pravica, to je drugemu krivica. Vsakemu svoje, zahtevajo zatirani. A na drugi strani vpijejo oni, ki vživajo že vse narodne pravice: vi ste največji krivičniki, vi nam hočete uzeti, kar posedujemo že od pantiveka. Ne, mi ne dopustimo prikrajševanja naše narodne posesti. Tako vpijejo na jedni strani Nemci, a na drugi Italijani, posebno proti nam Slovencem, ko prosimo ali zahtevamo enakopravnost našega jezika v šoli in v uradih.

Kdo ima prav? Kje je pravica, kje resnica? Sedajni čas je zavrgel veliko idejo krščanske ljubezni in pravičnosti, zato ni čuda, da le mogočni nasilniki so svobodni, a za šibkejšje, ki nimajo moči, ni pravice, ni svobode.

Dokler pa ne dosežejo tudi šibkejši in zatirani narodi pravice in svobode, ne bode miru.

Mir? Pred nami so temne zavese novega leta. Kaj nam prinese, kaj skriva neprodni zastor? Preteklost nas podučiti, kaj imamo pričakovati od prihodnosti. Boj nam je prineslo staro leto, v boju smo je položili v večnost z orožjem v rokah smo stopili v n-vo. Boj nas čaka. Ali boj nas krepi in povede do miru? Vemo, da imamo za sabo pravico, katero nam drugi kratijo. Zahtevamo le, kar drugi že imajo.

Mir? Da, lahko pridemo do miru v vsakem oziru. Pusti v verskem oziru, da ti svobodno drugi kratijo tvoje krščanske pravice, da ti brezverec samovoljno gospodari, da blati cerkev, da ti otroke odtuja, hčerke zastruplja, da žid vlada in imel bodeš — mir.

Hočes mir v narodnem boju, pusti, da drugi tvoj jezik teptajo, da te sodijo, če tudi krivično, sodniki nevesči tvojega

jezika, potujči se, služi, kakor ovca tujcu, ker je on slučajno številnejši od tebe, prodaj svoje otroke in izroči v šole, kjer postanejo poturice in bodo zmerjali in kleli lastno mater in — imel bodeš mir.

Hočes mir na gospodarskem polju, ne stezaj mi rok po sreči, pač pa nosi svoje groše svojim nasprotnikom in prejemaj od njih zato zaničevanje, ne gani se, nosi jarem tujega gospodstva in ko onemoreš, ko te židovski kapital izmogni pojdi, pa — molči. Imel bodeš mir.

Ako pa tega ne storiš si revolucionar pri vseh mogotcih, delaš združbe, kališ mir.

Ali je pa to pravi mir, mir krščanski? Ali je temu podlaga pravica? In vendar brezpogojna podlaga miru je — pravica. Ne! Takega miru nečemo, tak mir je nevreden neumne živine, katera brani svoj obstanek do skrajnosti. Bog nam je dal pravice, katere proti vsakemu zagovarjati od vsakogar zahtevati je naša sveta dolžnost.

Mir? Si vis pacem, para bellum. Ako hočes vživati mir pripravljem bodi na boj. In boj nas čaka. Na verskem, pravem, narodnem, gospodarskem polju. Ne strahimo se ga. Osvobodimo narod, dvignimo ga versko, dvignimo ga uravno, priborimo mu narodne pravice. Veliko je napravil narod tudi v preteklem letu, a še veliko je dela. Naprej! snujmo krščanska društva, vstanavljajmo posojilnice, druga obrtna in gospodarska društva, družimo moči v skupen boj proti sovražnikom. Naprej!

Če hočes mir, pripravi se na boj. V narodnem oziru je naš narod pokazal, koliko je zmožen. Ako bi drugega ne storil postavil je svojim otrokom v Gorici „Šolski dom.“ Še veliko dela ga čaka, a nič ne dene. Po zmago v boj! Ne zanašajmo se na nikogar, kakor le na svojo moč in na — Boga.

Mir? Le en mir poznamo, mir, katerega je prinesel Kristus Jezus naš Bog. Ta mir pa je le mogoč ako posameznik in družba izpolnjuje Jezusove zapovedi.

Nazaj v ljudstva, razkrojena in nahujkana od sovražnikov Kristusovih — Izveličarjev nauk in zavlada — mir. Dokler pa bodo močnejši merili mir na svoj vatel, dokler bode žid delil krščanskim narodom mir, ne bode miru, ampak boj. Miru ni in ne bo dokler si bo človeška družba zatiskala oči in ušesa pred kršč. pravico in resnico.

Deželni zbor goriški.

Poslanci dež. zbora so se sešli 28. t. m. Prišli so vsi; navzoč je bil tudi prevz. knez in nadškof. Po sv. maši v stolnici, bila je prva seja. Red ji je bil: a. Poročilo dež. odbora o začasnem pobiranju deželni doklad za l. 1899. b. Imenovanje enega uda v prizivno komisijo za odmero osebne dohodarine, namesto g. M. Perco. c. Imenovanje enega uda za odmero obrtnega davka namesto g. A. Muha.

Sejo je pričel deželni glavar grof Coronini. Vladni zastopnik je prečital Najvišjo zahvalo za izjave udanosti in sozolja.

Nato je prišel na vrsto vladni predlog za deželni šolski zavod.

Dr. Anton Gregorčič stavlja predlog: Predlagam, da se nujno prične obravnavati našega šolskega zaloga ali pa, če se ta predlog od slatnega deželnega zbora odkloni, predlagam dodatno naj se določi, da se ta zadeva stavi v prvi prihodnji seji sl. deželnega zbora prva na dnevi red seje, ki se ima sklicati najmanj v 10 dneh.

Temu predlogu je ugovarjal odvetnik dr. Pajer v imenu italijanskih deželnih poslancev, češ, da stvar ni taka, da bi se mogla nujno obravnavati; za tako delo da je potrebno mnogih in natančnih študij; predlog dr. Gregorčiča da je nož in revolver, ki se stavi nepripravljenemu na prsi. On (dr. Pajer) in vsi njegovi somišljeniki (italijanski po-

slanci) bodo glasovali proti predlogu dr. Gregorčiča. Tudi je imel dr. Pajer mnogo ugovorov proti rečenemu predlogu v formalnem obziru.

Poslanec dr. Henrik Tuma je zavračal v obširnem in krepkem govoru predgovornika dr. Pajerja. Stvar ni tako nepoznana, kakor slika dr. Pajer; vsa zadeva o šolskem zalogu, da se za vlačuje v našem deželnem zboru že kakih 30 let, kakor temu more pritrđiti sam predgovornik dr. Pajer in osiveli goriški deželni poslanec gospod vitez Dottori. Ta zadeva je vzbudila mnogo tehtnih predlogov od strani slovenskih poslancev, kateri vsi so vsled zvitosti italijanskih poslancev bili odloženi in so romali v koš deželnega arhiva. Takih predlogov se tam nahaja že mnogo in dotičnih spisov je več prstov debelosti. Stvar naj se kot nujna vzame v delo in on sam (dr. Tuma) je s slovenskimi poslanci voljen takoj pričeti z delom, na katero nas izrečno vabi Najvišji reskript.

Po nebistveni repliki dr. Pajerja krepko replicira dr. Tuma in pri glasovanju vpričo vseh deželnih poslancev, slovenskih in laških pade prvi del predloga glede nujnosti, obvelja pa drugi del dr. Gregorčičevega predloga ker je prevzvišeni knez in nadškof glasoval s slovenskimi poslanci. Predlog so izročili odseku, v kateri so izvoljeni 4 italijanski in 3 slov. poslanci. Zreb za sedmega poslanca jetako odločil.

Nato so obravnavali tri točke dnevnega reda. Poročilo je bilo odobreno.

V prizivno komisijo za odmero osebne dohodarine so izvolili g. de Dottori; za odmero obrtnega davka g. A. Gabrščka.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor je preložen in sicer najbrže do srede januarja. Poslanska zbornica je rešila vladno predlogo o služabniških plačah, ki stopi v veljavo s 1. januarjem.

Gonjo proti grofu Thunu so vprizorili nemški neodrešenci radi njegovega odgovora na interpelacijo o iztiranju avstrijskih Slovanov iz Prusije. Vpili so toliko časa, da se je zganilo tudi časopisje v Nemčiji. Thun je na to v uradnem listu objavil izjavo, ki zelo omehčuje njegov odgovor. Mi le obžalujemo, da pri nas tako radi odjenjujejo sodrgi, ki je radi protiaustrijskega mišljenja že zdavno zaslužila, da jo iztirajo čez mejo.

Koroški poslanec dr. Steinwender je poročal svojim volilcem v Beljaku. Toda godilo se mu ni dobro. Volilci so obsodili primerno postopanje njegovo in nemške ljudske stranke. Posl. Steinwender je takoj izjavil, da je pripravljen položiti mandat, ako mu na prihodnjem volilskem shodu le manjšina izreče nezaupnico. Končal je: Predno se pa oklenem nemških radikalev, grem raje s Slovenci ali pa s socialnimi demokrati. Te besede so silno razburile nemške duhove.

V dunajskem mestnem zboru pričeli so razsajati žido-liberalci in nemški nacionalci. Toda župan Lueger ne razume šale. Najbesnejše razgrajče je izključil iz sej, in ko niso hoteli ubogati, vkazal je služabnikom postaviti jih pred vrata. S tem postopanjem Luegerja ni posebno zadovoljen nižjeavstrijski namestnik, ki ni poseben nasprotnik židov. Zato so raznesli vest, da dunajski župan odloži svojo čast. Lueger pa je naravnost izjavil da nikakor ne misli na odstop. Židom ta izjava nikakor ne ugaja.

Položaj na Ogerskem je se vedno zamotan. Novega predsedstva zbornice še dosedaj niso izvolili, ker opozicija z vsemi močmi ovira izvolitev. Vse kaže, da bode Banffy težko zgrizel trdo kost. Poslanci po shodih in v pismih pojasnujejo položaj v zbornici. Grof Moric Esterhazy v pismu na posl. Molnarja kot načelnika kat. ljudske stranke v drž. zboru

najhuje obsoja obstrukcijo ter se čudi, kako je mogla ljudska stranka zaiti v krog razsajačev.

V hrvatskem deželnem zboru so se hudo napadale stranke združene opozicije. To je pač žalosten pojav. Ravno ko položaj tirja najtrdneje združenje, skočijo si stranke v lase. Ban in vladni mametuki si od veselja manejo roke.

Proračunski in nagodbeni provizorij uveljavita se te dni s posebnimi cesarskimi naredbami, jednako kakor se je zgodilo minulo leto.

Novo jezikovno naredbo za Šlezijo je izdala vlada. Ta naredba strogo nalaga oblastim v Šleziji, da se poslužujejo vseh treh deželnih jezikov. Tudi malo božično darilce.

Sv. oče je v svojem božičnem nagovoru povdarjal težavni položaj papežev ter nevarnost za slobodo kat. cerkve v Italiji. Posebno duševščini pretenove nevarnosti. Toda sv. oče se zanaša na trdnost duhovščine in katoličana v Italiji.

Vnanje države.

Protianarhistični sestanek, ki je zboroval v Rimu, je dokončal delo. Vse je bila le luknja v vodo. Dobrih svetov ni manjkalo, a bilo ni dejanj, ker so pozabili na edino resnično sredstvo proti anarhizmu — na vero.

Mirovna konferenca, katero je sprožil ruski car, se snide kmalu po novem letu. Sodé po dozdajnih izjavah tudi to zborovanje ne bode imelo uspeha.

Novega guvernerja na Kreti so posebno slovesno vmeslili. Ko je zasedel konak, zaplapolala je raz poslopje avtonomna krščanska zastava. Bog dal, da se pod novo vlado pomiri nesrečni otok.

Na Španskem je nastala nova ministerska kriza. Sploh po Španiji vlada velika nezadovoljnost, ter se pristaši don Karlosa vedno drzneje gibljejo. Španija je sicer sklenila mir z Ameriko, toda notranji mir se noče poyrniti.

Kaj novega po Slovenskem?

Na Kranjskem. Očeta je vstrelil 18 letni Ivan Michelčič iz Zabukovja. Poskušal je puško z lova se vračajočega lovca ter vstrelil v hrbet svojega očeta. — Častnim občanom je občina Rove izvolila svojega rojaka g. Ioneja Andrejka, garde in ritmojstra telesne straže Nj. Veličanstva. — Tri teličke je vrgla krava posestnika Marna v Obrjih pri Ljubljani. Pač redek slučaj. — Gimnazija v Kranju sme se imenovati c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazija. — Kmetijsko društvo na Igu je že pričelo delovati. — Na Dobrovi pri Ljubljani so obhajali sv. misijon. Sklepno procesijo je vodil sam prevz. knez in škof. — Kat. delavsko društvo je priredilo javen shod, na katerem je poročal zastopnik 5 kurije dr. Krek o svojem delovanju.

Na Štajerskem. V Mariboru so cesarjevo zahvalo nabili skoraj šmo v nemščini. Na Muti je mlinar I. Winkler mel na nedeljo. Mlademu mlinarju je stroj popolnoma odtrgal eno roko. Posvečuj praznik, pravi Gospod. — V grajščinski hosi v Vitanju je bukev zmastila 21 letnega Jožefa Plankla. — Novi odvetnik g. dr. Ivan Glaser naseli se v Mariboru. — Med Trbovljami in Hrastnikom skočilo je 15 voz tovornega vlaka iz tira in močno poškodovalo tir, 6 voz pa se je razdrobilo.

Koroško V Vuzembergu je domači sim čistil staro puško. Hlapec, ki je prišel v sobo, vzame puško v roke, a puška se sproži, ter zadene nasproti sedečega 2 letnega otroka tako nesrečno, da je takoj obležal mrtev. V Dholici je umrl posestnik Franč. Jeglič, brat ljubljanskega škofa. — V treh dneh je celovško sodišče obsodilo dve nezakonski materi na smrt. — Katoliški dnevnik „Karntner Zeitung“ bode v novem letu izhajal samo trikrat na teden. — V Celovcu se je utopil pekovski učenc Satenberger. Zaradi tatvine se je bal kazni.

NOVICE.

Gorica.

Interpelacija. Poslanca grof Corinini in Gregorčić s tovariši stavili so interpelacijo na notranjega ministra za odpravo mitnice na dovozni cesti h kolodvoru na tovarne reči na južni železnici; ob enem pa tudi za odpravo vseh mitnic na dovoznih cestah v Gorico, katera v tem žuli slovenske prebivalce okolice. Noben kraj tako malo ne plačuje za ceste, kakor goriško mesto in vendar služijo najbolj mestu.

Imenovanja. Poštni oficijali Guido Rota, Anton Simek in Ludovik Gastrin v Trstu, potem Rafael Budau in Jožef Scolaris v Gorici so imenovani višimi poštними oficijali. Poštными oficijali so imenovani asistenti: Berger Franc., Sin Jožef, Sustersič Henrik, Wisjan Leopold, Sellan Ferd., Schmutz Franc., Debelak Ivan v Trstu; Dietz Anton v Gorici.

Grofica Ana Thun soproga ministerskega predsednika grofa Thuna je po kratki a mučni bolezni umrla. Pokojnica rodod iz družine Svarcenberg, je bila posebno blagodejna in usmiljenega srca.

Božično drevo v norišnici. Kakor druga leta zbrala so tudi letos v bolnici neusmiljenih bratov uboge blazne krog božičnega drevesca. Nagovoril je blazne v laškem jeziku dr. Fratrik, v slovenskem dr. Kerševani. Odgovoril je oni nesrečen, ki misli, da je cesar. — „Corriere“ niti ne omeni usmiljenih bratov, kakor bi jih ne bilo in bi božičnica ne bila v njih hiši. Pač pa paradira: consigliere Dr. Arone Luzzato.

Božičnico. Dne 23. t. m. je bilo obdarovanih 178 otrok 3 otroških vrtec, 482 otrok štirirazredne slovenske mestne ljud. šole in šestredne zasebne v „Solskem domu“ in podružnice v ulici Barzellini in 1 deček pa 2 deklički obrtnih šol. Prejeli so: 10 klobukov, 4 kape, tkanine za 98 jupičev, 102 hlač, 142 kril (mej temi 22 izdelanih po dekličah obrtne šole za krojenje), 90 predpasnikov (od teh 44 izgotovljenih), 3 izdelane ovrhne za deklice, 6 velikih rut in 36 malih, 94 parov črevljev, 3 pare dom. črevljev, 48 parov nogavic, 20 parov zapetnic, 20 parov rokavic, 25 molitvenikov, 30 snopičev knjižnice za mladino, 600 kolačev, 49 raznih igrač in veliko torb, pisank, peres, svinčnikov itd. Razdeljeno blago je bilo vredno nad 1300 K.

V imenu obdarovanih otrok in njihovih roditeljev: *Bog povrni!*

Iz Gorice. Slavnouredništvo! Opozorjam vas, da italijanski dež. poslanci v predlogu deželnega poslanc dr. Gregorčiča gledé dežalnega šolskega zaloga ne vidijo že toliko nevarnosti za svoje italijanske župe, ampak veliko bolj vidijo v tem, sicer popolnoma pravičnem predlogu, nevarnost za svoje „dedno“ italijanstvo in zapreko v svojem raznarodovanju Slovencev. „Corriere“ je to brez ovinkov izjavil. Vsaj enkrat je očitno povedal, da nagib vsega njegovega boja je sovraštvu do Slovencev. Šolski zalog bi bil pravi „Karjola“ „colpo di grazia alla nostra italianità“. Boji se, da ne bode več mogel „delati“ renegatov. To je tista naša italianità.

V tem je pokazal v vsej nagoti svojo nestrpnost in sovraštvu. Ne za denar toraj ampak za narodnost jim gré! Prav.

Ali vprašamo: kaj pa pravi pravica, kaj poštenost, kaj pamet navadnega človeka v tem obziru. Ali ne vidite, da že stoletja Italijani v naši deželi pod pretvezo italijanske narodnosti nam Slovencev zvitno jemljejo tla, duše in tudi denar? Pri tem nečednem delo jim je do sedaj vse šlo na roko; pridno jim pomagajo krivonosni orjentalci. To pa velja posebno za Gorico, v kateri je stoletja in stoletja Italijan znal za se striči slovenske goriške ovčice in molzti slovensko mleko in jih zato — poptujčil. V okrilju oblasti je vganjal svoj „kšeft“ in postal ošabno brezoziren, češ, da zdaj mora vselej tako biti in se Slovenec ne sme zganiti. Naj povedo Italijani v Gorici ali so kdaj dali za naroden poduk dvetretjinskemu delu slovenskih goričanov iz tistega denarja, katerega dan za dnevom vlečejo iz žepov slovenskih ljudi? Ali bo tudi nam treba peti: Si scuopran le tombe, si levani i morti Sloveni? Tako, tako, draga „Karjola“, altro che „Orribile trama“ v 153 števil, od 22 dec. 1898. *Justus.*

„Corriere“ in „Sentinella“ grozno divjata nad prevzvišenim knezom in nadškofom radi glasovanja v deželnem zboru. V boj hujskata mesto in celo Furlanijo. To je voda na njih mlin. Da, brezverska Sentinella preti z odpadom k protestantizmu. Za prestop ima že 45 podpisov. Ali ni to pristno židovsko frama-sonska gonja?

Danes 31. dec. pa je sklican il „patricio consiglio“, na odločen protest, kjer bode cela požidovljena garda zabavljala in upila o krivicah.

Pazite na ogenj! Zdaj ko vse tišči k ognju zgodijo se vedno velike nesreče. V nedeljo je umrla v ženski bolnišnici v Gorici kmetica Paulin iz Vertojbe.

Hudo opekla se je posestnica Marijana Pavlin v Vrtojbi. Metala jo je božjast. Ta bolezen jo je vrgla na ognjišče, kjer je ravno gorel ogenj. Domači so bili odšli v cerkev. Našli so jo hudo opečeno po vsem životu in so jo v brezupnem stanu prepeljali v bolnišnico v Gorici.

V Pevmi je padel v ogenj otrok neke družine Doljak in umrl na opeklinah.

Enako je umrla za opeklinami deklica v Beljanu. Stala je ob ognju in obleka se ji je vnela.

Shod v Sovodnjah. Katoliško slovensko delavsko društvo je sklicalo javen shod v Sovodnjah dne 8. januarja (v nedeljo) ob 3. pop. Razpravljali bomo pomen *zadružnosti delavskega ljudstva*, da bodo tamšnji delavci pristopili k našemu društvu, kmetje posestniki pa, da bodo ustanovili hranilnico in posojilnico. Do svidenja torej v Sovodnjah!

Shod v Št. Ferjanu bo na praznik Sv. treh kraljev ob 3. pop. v hiši števil. 151. Ustanovili bodo zavarovalnico proti nezgodam pri goveji živini in posojilnico. Bog daj srečo! Može iz Št. Ferjana in iz Cerovega udeležite se shoda! Pomagajte si sami in Bog vam bo pomagal!

Za kelih „Alojzijevišču“ so darovali: Preč. gg. Ant. Hvalica, Jos. Pavletič, Jan. Rojec, H. Peternel vsak po 1 gld. g., Terezija Hvalič 30 kr., g. Ana Oblak 10 kr. Bog povrni!

Za Alojzijevišče: G. Martin Poveraj daroval namesto voščil svojim od-

jemalcem 6 Kron (toliko tudi za „Slog“). Za odkup novol. voščil g. Jernej Kopač, svečar 10 Kron. (toliko „Katol. del. društva“, enako društva sv. C. in M. za Istro, in Š. domu) — So poslali: Preč. g. Henrik Peternel 5 gld. go-spa Elizabeta Fornazarič 1 gl., in Marija Oreš 2 gl. Cerkevno pevsko društvo v Velikem Dolu 2 gl. 15 kr.

Izkaz za Št. Viško Goro je v P. L. z dne 10 dec.

Bog stotero povrni vsem našim do-brotnikom!

P onavljamo sedaj ob novem letu svojo prošnjo do vseh prijateljev naših delavcev, naj nam pošljejo knjige za naše mlado delavsko društvo. Blagovolijo naj gg. poslati na naslov. G. Luka Dugar uradnik v pokoju št. 12 Placuta.

Poulična slika iz Gorice. V sredo popoldne sem šel memo italijanske šole pod Kapelo po opravih v mesto. Pred šolo srečam tri dečke, ki so se prepirali med seboj. Poslušam, in čujem kako dva zmerjata tretjega v pristni goriščini: „Tvoj oče je Slovenec, tvoja mati Slovenka, kaj hodiš v laško šolo, moštvo di škla.“ Stariši, ki brezvestno pošiljate svoje otroke v italijansko šole, čujte, kako vaše nedolžne otročiče drugi zaničujejo!

Pomnite stariši, da isti vaši otroci, katere tako prodajate v laške šole, bodo tudi vas, kakor se žal po našem mestu, brez števila sliši zmerjati z „mostro di škla“, mostro di škla.

Ločnik protestuje. Na shod progresovcev poslala je tudi „nostra Lucinico“ to-le brzojavko: „Bralno društvo v Ločniku se pridruži važnemu protestu društva progresovcev, proti nameravanemu hrvatskemu gimnaziju v Pazinu, kateri je *zloben napad na našo stoletja staro latinsko omiko*.“ — Revez Cicuta predsednik br. dr.: se ni upal napisati, kakor drugi „*alla nostra ovita italianità*“, ker bi ga vse stare mamice v Ločniku poudičile, kako mlečno je še italijanstvo v Ločniku. Zato plačaj celo „nostra civiltà latina“. — Mi smo mislili, da z gimnazijem dobi latinska omika zopet eno svetišče. Cicuta ve to boljše!

Boj za kruh. Zraven mnogo prevoščekov so v Gorici 2. društvi „tramvaj“. Ti vsi drug drugemu jemljejo služek. V soboto 24. dec. je čakalo na postaji polno prevoščekov in več voz tramvaja. Se ve tramvaj so napolnili potniki, za prevoščeke pa se nikdo ni zmenil. Eden je preglasno dal odduška svoji nevolji. Zato mu je velel mož postave, da mora z njim na policijo. Vsa karavana prevoščekov je spremila tovariša.

Tam so žugali štrajkom, ako se njihov služba ne uredi. Zahtevali so, da izpuste vjetega tovariša. To se je tudi zgodilo. Gledé vredenja službe pa so jih potolazili z obljubami. V nedeljo zjutraj ni bilo nikjer nobenega prevoščeka, popoldne pa so že prišli.

„Corriere“ ne pozabi pri tej priložnosti Slovencev, katerih pravi „fra i troppi sono molti“ in kateri ne poznajo mesta. Žide bi morali zastopj voziti pa bi bilo dobro.

Viva Gorizia ebrea! Znana pesem bi se morala premeniti „brez Juda Gorice“ (se ve italijanske) ni. Zadnji vaš list je povedal, kako so se štirje judje motali okrog prevzvišenega kneza in nad-

škofa pri blagoslavljanji vkladnega kamena za nov zavod pri „rusi hiši“. Danes vas moram zopet na nekaj opozoriti.

V zavodu sirot, v katerem je neomejeni gospodar goriški magistrat, obhajali so božičnico. Novzoč je bil tudi „ilustrissimo podestà“ in sl. Seppenhofer.

Peli so gojenci **božično pesem**, katero je zložil žid A. Michelstädter. Ali ni to vrhunec! Lahko si mislite, kakšna mora biti pesem. Konča z besedami: viva il patrio poter cittadino, viva, viva la nostra città.

Viva la città ebrea!

Zločin. Na Dobrovi pri Biljani je pred 14 dnevi 18 leten fant Valent. Mižgoj zabodel moža, 50 letnega Andr. Simčiča. Poškodoval je tudi njegovega sina v roke in noge. Zločinca so ujeli orožniki in odvedli v Kormin v zapor.

Iz Levpe na Kanalskem. V dokaz, da je tudi pri nas napačila zimska spomlad pošiljamo tu cvetove: Chrysanthemum leucanthemum, Cactus epiphyllum in Saxifraga sarmentosa. Vse to in še drugo cvetje cvete brez cvetličnjaka kar na oknih. Zunaj pa tudi trobentice — in to v višini 463 m. — v Avčah so že davno cvetele češplje, v Plavah pa češnjel

Glasbeni nasvet. V nekem slov. listu so prijatelji cerkvene glasbe izrazili željo, da bi izdala obširno in popolno „Cerkveno pesmarico katera bi obsegala vse dobre cerkvene ljudske napeve. Ta nasvet tudi jaz iskreno priporočam. Nahaja se med slov. ljudstvom ogromno število (morebiti čez tisoč) prekrasnih cerkvenih napevov, kateri so vredni, da se zberejo, uredijo in natisnejo. Škoda bi bilo, da bi se to dragoceno narodno blago s časom izgubilo. Morebiti bi jih hotela Mohorjeva družba izdati. Naj bi se kdo kmalu lotil tega dela; narod mu bo hvaležen. Zeleti je tudi da bi se izdala za kmečke pevce na deželi zbirka prav lahkih in kratkih latinskih maš, Tantum ergo in priloz za pete maše. Glasboljub.

Slovenska Čitalnica v Gorici. priredi Silvestro večer 31. decembra ob 8. uri zv. v čitalničnih prostorih v Gorici. Vsjo pred bo obsegal kakor navadno: petje, gledališčno igro, tamburanje itd. kar bodo gospoda poslušalci uživali sedé ob pokritih mizah, razpostavljenih po dvorani. Igrali bodo tudi tombolo na resne in šaljive dobitke. O polnoči: Slovo starega ter pozdrav novemu letu. K obilni in udeležbi vabi.

ODBOR.

Ročni kažipot po Goriškem, Trstu in Istri za leto 1899, izšel je v Goriški tiskarni, A. Gabršček. Cena: 60 kr., trdo vezan 1 gld. S pošto 5 kr. več.

Et meminisse juvat. „Če gréš na Ponikve, vidiš pred sabo veliko mesto“. Tako mi je večkrat pravil moj ded, in jaz tedaj besed nisem mogel razumeti, pa pozneje, ko je začel znani starinoslovec Marchesetti kopati in razkivati prazgodovinsko grobišče pri sv. Luciji na Mostu sem se spomnjal starega mesta Norea, ki živi morebiti še v imenih Modrejce, Modrea in ti kraji se vsi nahajajo okoli sv. Lucije. Še poznejša raziskavanja bodo pokazala, da iz sv. Lucije, ki je menda bila nekaanja Norea vodi na levo bregu Idrijce cesta do holmca Kuk, ki je prastari grad, o katerem žive mnoge govore. Kje bi Idrijca sicer trgala kvaderno kamenje, kateri luksuz nikakor ni

teljice v samostanu ali tovarišice otroških let, ker jej je milost božja zasijala še enkrat. —

Nekega dne jo je mož silno pretepel; skoraj na pol mrtvo so jo prinesli v bolnišnico, kjer jo je obiskala božja milost. „Toda zopet v samostanu“ mislila si je Amalija. Bolnišnica, kamor so jo prinesli je bila namreč bolnišnica usmiljenih sester. Spomnila se je elega življenja in pričela vzdihovati: „Mej svetom je sama laž in goljuflja in moja največa nesreča je to, ker tega nisem prej spoznala. — Povejte mi, častita sestra, ali je moje stanje nevarno?“

„Bog more pomagati“ je bil odgovor.

Amalija je dobro razumela, kaj pomenijo te besede in je prosila duhovnika, da bi se z Bogom spravila. Ko je opravila krščansko dolžnost, pravi usmiljenici: „Častita sestra, sedaj šele vem da je samo greh pravo in edino hudo. Reši me, o Bog, tega hudega. Raje umrjem, kakor da bi še kedaj grešila; reši me, o Bog, za vselej hudega, reši me greha.“

„Tako, tako, dobra Amalija“ pritrudi usmiljena sestra.

„Oče naš... zgodi se Tvoja volja... reši nas hudega, Amen... Jezus... Marija...“ pri teh besedah je v božjo voljo vdana v rokah vsmiljene sestre izdihnila svojo dušo.

LISTEK

O Č E N A Š.

(Iz hrvaščine K. Dvorjanec).

(Konec.)

Temuč reši nas hudega.

Amalija, deklica 16 let, je bila v samostanu, kamor so jo dali stariši, da bi jo tam dobro vzgojili. Mladostna leta je preživela v nedolžnem krogu svojih tovarišic, samostanskih gojenk, pod pazljivim očesom svojih vzgojiteljic. Tu si je ohranila čisto srce, ki ni poznalo zlobe sveta. Toda hudobni duh se priplazi skozi ključavnico, ako ne more priti skozi odprta vrata. Naša Amalija, prej pobožna, ubogljiva deklica, je postala kar čez noč nezadovoljna in pričela sanjati o sreči in slavi sveta. Neka spridena prijateljica jej je govorila na uho, da je lepa, da je vitke rasti in lepega lica; vse to jej je verjela, čeprav je bilo v tej hvali veliko pretiravanja in laskanja. Amalija je poleg tega mislila, da je Bog ve kako bistroumna in dobre glave, ker se je lahko učila v ljudski šoli. Sam ne vem, kako si je utepla v glavo misel, kako velika sreča da jo še čaka; uboga Amalija je o tem vedno premišljevala.

Kmalu je Amalija srčno zaželela zapustiti samostansko ozidje in živjeti zlato prostost. Vsak dan je molila: „Reši nas hudega“ a pri tem mislila na samostan. Vse prigovarjanje in opominjevanje ni nič izdalo, ampak odgovarjala je vedno: „Ne bojte se za me; prosta bom in srečna“. Da bi še dalje ostala v samostanu je niso mogli siliti in tudi niso hoteli, zato so jo pustili.

Ko je prestopila samostanski prag, je angelj varih še enkrat potrkal na njeno srce; Amalija je zajokala, pa vendar šla. Odprl se je ves drugi svet. Tu se ni več postopalo z njo tako blago in mlo kakor v samostanu; prepuščena je bila sama sebi. Sedaj se le se je čudila, kako je mogla tako silno želeti, aa se reši samostana, kako je mogla celo moliti: „Reši me hudega, — samostana“. Želela se je vrniti v samostan; toda ta želja ni bila prava, ker jo je rodila nezadovoljnost v svetu. Povsod je iskala samo sebe, pa jo je vsled tega zadelo marsikaj hudega. Čudno se jej je zdelo, da ne more nikogar omamiti z lepimi črnimi očmi in s krasnimi lasmi. Jezilo jo je, da nihče ne občuduje njenega razuma, njene izobraženosti in da se sploh o njej molči.

Nesrečna Amalija je sedaj spoznala svojo zaslepljenost; pa namesto, da bi se s čednostnim življenjem priljubila Bogu

in poštenim ljudem, skušala je prikupiti se svetu.

Amalija se je pričela lišpati in lepšati na vso moč. Ne enem mestu ni mogla nikjer dolgo ostati, ker jej ljudje niso skazovali zaželenih časti. O sreča, sreča, kje si? Uvidela je, da sreča beži pred njo ko senca pred solncem. Varala je sama sebe. Hitela od plesa do plesa, od zabave do zabave; Boga in krščanske dolžnosti je zanemarjala; veselila se prilizovanja, pa sirota ni vedela, kako se ji za hrbtom smejejo. V takem življenju sti vže pretekli dve leti, in še ni bilo nič upanja, da bi se spametovala. Na-posled je vstopila v zakon z nekim spridenim človekom, ker boljšega ni bilo; toda sedaj so minuli lepi dnevi njenega življenja, sanje o lepi sreči so izginile. Ako mož nima službe, tedaj ni denarja in se ne more potratno živeti. Siromaštvo je trkalo na vrata. Amalija, Amalija, kam si prišla? Amalija, ali znaš še moliti? — Moliti? — Kleti da, ali moliti. Kam si zabredla, uboga sirota! Besede „Reši nas hudega“ pomenijo v Amalijinem Očevahu vse kaj drugega; ona ni vedela ali ni hotela vedeti, kaj je pravo hudo; sodila je po duhu sveta, zato je bila tem bolj nesrečna, čim bolj je iskala srečo tam, kjer je ni ali kjer traja le malo časa. — Ali nekdo je vendar moral moliti za Amalijo, morda njene uč-

primeren onim krajem. To bi bilo kaj za naše starinarje!

Prvo slovensko umetniško razstavo hočejo prirediti v Ljubljani in sicer prihodnje jesen.

Stolno mesto Ljubljana je darovalo po 100 gld. „Štolskemu domu“ in „Zavodu sv. Nikolaja“ v Trstu.

Gorelo je večeraj popoldne v topničarski vojašnici. Ogenj so vojaki kmalu pogasili.

V pokritje dolga 2600 gl. poslali so dalje Alojzijevešču: Preč. zg. Jos. Kos 10 gl., Iv. Dermastia 10 gl., Jos. Mašera 10 gl., Dr. Fr. Žigon 10 gl., Jakob Pirih 10 gl. Zadnji izkaz 1190 gl. Skupaj: 1240 gl.

Tiskovni škrat je v zadnjem izkazu prezrl, da je preč. g. Jos. Pavletič nabral v Renčah 10 gl.

Rojaki! Razposlali smo 260 pozivov in nakaznic, katere nam blagovolite napolniti po 10 gl. Ako ustrežete vsi naši želji, poplačali bomo dolg in s tem postavili najlepši spomenik za petdesetletnico presvetlega cesarja Franca Jožefa I.

Zakaj ravno v Gorici, vprijejo židovska lahonška glasila, goriški Slovenci sklicujejo svoje shode?! O uboge reve, ki imajo oči, pa ne vidijo, ušesa, pa ne slišijo. Zato se Slovenci zbiramo v Gorici, ker je ista glavno mesto dežele. Še več, ker je ista po svoji legi naravno glavno mesto slovenskega dela dežele. Furlanija z Gorico takorekoč ni ma stika. In kakor imajo Slovenci pravico nositi svoje groše v furlanske žape Goricanov, taka imajo tudi pravico zbirati se in posvetovati v svojih zadevah. **Zakaj torej ravno v Gorici?** — Zato ker imana pravico, katere nam ne odzmeta ne madame Karolina v Gorici ne žid z lesnega trga v Trstu.

„Der Süden“. Edini časopis za politične kulturne in gospodarske koristi Hrvatov in Slovencev v nemškem jeziku, izhajajoč na Dunaju, svršil je prvo dobo svojega razvitka. Akoravno je bil časopis „der Süden“ ustanovljen o najgorši dobi, pridobil si je tekom polietna vendar mnogo prijateljev, ne samo mej Hrvati in Slovenci, temveč tudi med drugimi slovenskim svetom. Da, celo med Nemci je našel naročnikov, najboljši dokaz, kako potreben da je bil ta list, ki so ga ustanovili odlični slovenski in hrvaški zastopniki v državnem zboru. Ta časopis, ki je izhajal s kraja po dvakrat na mesec začel je od začetka novembra izhajati po trikrat na mesec ne da bi se bila starim naročnikom naročnina povišala. Od mnogih strani dohajajo vesti, da bi list skoro postal tednik. To bode pa le takrat mogoče, ko bode za tedensko izdavanje dovolj naročnikov. Že s tem da list izhaja trikrat na mesec, so stroški večji, nego naročnina. Zato prosimo slovenske in hrvaške rodoljube, katerim je na tem ležeče da more ta list dosežati svoje svrhe, da se nanj naročijo, naročevanje lista čitalnicam, gostilnicam, kavarnam in domoljubnim zavodom priporočujejo. Velike važnosti za list so tudi oglasi (inzerati) posebno za one tvrdke in pojedince, koji trgovinskih in družnih zvez izvan slovenskih in hrvaških dežel želé.

Uredništvo in uprništvo lista „der Süden“ nahaja se na Dunaju I Plankengasse 4.

Celoletna naročnina znaša 3 goldinarje polletna 1 gld. 65 kr.

Trst-Istra.

Mil. škof tržaški v Barkovljah. Ko se je mil. škof tržaški zadnje adventno nedeljo vračal iz Miramara, obiskal je tudi cerkev v Barkovljah. Bila je rayno italijanska pridiga — a cerkev skoraj prazna. Tako poročajo „Edinosti“. Katoliška cerkev mora skrbeti za dušni blagor vseh vernikov. Zato mora skrbeti tudi za manjšine. A dolžnost teh je, da se tudi udeležujejo službe božje in pridig. A tega ne store barkovljanski Italijani, kakor se je prepričal sam milostljivi. Seveda imajo tržaški neodrešenci pri tem vse druge namene. Da se jim le ne posreči.

Imenovanje. Veleč. g. Jožef Tomšič, župnik v Pomjauu je imenovan župnikom v Dekani. Vzornemu dušnemu pastirju in vrlemu rodoljubu čestitamo.

Deželni zbor tržaški. Deželni glavar je otvoril sejo z navadnim pozdravom. Ko je pa zaklical „evviva“ presv. cesarju je ostalo vse tiho. Kakim 15 poslancem se še ni vredno zlelo stopiti v zbornico. Čakali so po hodnikih. Ko so pa vstopili sprejela jih je galerija z osteutativnim ploskanjem in klici. — Nepopisem vrišč pa je nastal, ko so vstopili slovenski poslanci. It. poslanci so zapustili dvorano, galerija pa je pljuvala na slov. posl. Ivan Gorjup je zahteval

besedo, da protestira proti takemu početju, in naj glavar izprazne galerijo. Se-ve glavar mu je obojno odbil. Hrup je narasčal, razne predmete celo okvirje od oken je metala olitana fakinaža iz galerije na slov. poslance. Tudi laški poslanci hoteli so navaliti na Nabergoja. Branil ga je posl. Gorjup. Vladni zastopnik vitez Jettmar je zaključil sejo ob navzočnosti samo slovenskih zastopnikov, na kar so tudi oni zapustili dvorano. Na cesti so slovenske zastopnike sprejeli z žvižganjem. Slovenski poslanci so se brzojavno pritožili pri min. predsedniku. Živela tržaška svoboda!

Boj proti hrvaški gimnaziji v Pazinu. Italijani prav resno mislijo, da je vsled same narave vse italijansko, kar je podobno podnebu italijanske zemlje ali pa, kar je nekdanj, celo za časa starih Rimljanov, spadalo v okrog vlaške politične, ali vsaj omikanostne moči. Da se v tem oziru velikokrat in prav britko motijo, je po vsem njihova italijanska zadeva, ali drugače je to, kadar postanejo njihove zmote sitne in celo nevarne za neitalijanske narode, kateri imajo naravne, toraj pravice, ki se nikdar ne zastarajo in to v prav tisti reči, katero Italijani hočejo zase.

Taka naravna zadeva je tirjatev Hrvatov in Slovencev v Istri, da se jim v Pazinu napravi hrvaška gimnazija; Thunova vlada tudi namerava vstreti tej opravičeni tirjati, zaradi tega je nastal vrišč v vsem italijanskem taboru. Protestuje ne samo Istra ampak, vse kar govori „la dolce favella“. Se ve ne zaostaja naša „italijanska“ Gorica. Radi tega se po izgledu nekdanjih gonj zaradi dvojezičnih napisov na sodiščih, vprizorili poulične demonstracije in skovalni proteste. Takrat se je vlada sramotno umaknila in kapitulirala pred izgredniki. Ali hoče enako sedaj? Izgredi proti vladi se že začinjajo v polasčeni Istri posebno v primorskih mestih, katerim stoji na čelu Piran, in tudi še posebno naša primorska prvostolnica Trst. Res je, da v nedeljo 18. decembra 1898 se je laskim progresovcem grdo izjalovil prote-t proti hrvaški gimnaziji v Pazinu, katerega so nameravali napraviti v gledišču Politeama Rossetti, in se je pokazal mesto protesta strašansko „dijaška“, ali to ni zadržavalo iznajdljivih vele-italijanov. Drugič so poskusili na Božič; dali so za udeležnike vstopnice. Gledališče je bilo polno. Seve je grmelo nad slovansko premočjo v parlamentu. Govorniki: Benussi, Hortis in drugi so močno napadali vlado, katera zatira (?) Italijane. To ima vlada od tega da je vedno božala in protežirala na kvar Slovanom italijansko nadutost. Zdaj, ko že more nekaj storiti za zanemarjene slov. dežele, sedaj vidijo ti povsod krišnje svojih predprav.

Proti hrvaški gimnaziji v Pazinu. Italijani ropotoja na vse mogoče načine in po vseh krajih. Le eden kraj molči in se ne gane, da si bi moral prvi nastopiti v kolu ugovarjajočih, ako je res italijanski — Pazin. To dejstvo dokazuje več, kakor cele knjige dokazov.

Protestni shod proti gimnaziji v Pazinu so vendar v Trstu zmašili. Sklicali s z vabili vse, kar ima čas in sovraži Slovane. Največ je bilo mlečno-zobih dečakov. Ko so se vračali iz gledališča so olitani Italijani razsajali po mestnih ulicah ter posebno prisrčno demonstriali pred italijanskim konzulatom.

Bratovščina sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu, katera oskrbuje tržaške cerkve s slovenskim petjem, je imela občni zbor. Novi odbor so takole sestavili: Predsednik č. g. Anton Štemberger; podpredsednik in tajnik: Franč. Rakuša; blagajnik: Luka Saražin; odborniki: Jožef Macarol, Jožef Košir, Miha Hrovatin, Franč. Sila, Anton Vatovec in Jakob Purič.

Kako židovski listi zastrupljajo ljudstvo. „Piccolo della Sera“ je v predbožični številki, govore o božiču in o rojstvu Kristovem, govoril o — legenda cristiana.

Tako te vrste listi, včasih bolj odkrito, včasih bolj prikrito, delujejo na vničenje verskega duha. In take liste pozira tržaško ljudstvo, ki je po ogromni večini katoliško, vsaj po imenu.

Železnica iz Trsta v Poreč dovoljena. Dolgotrajna želja isterskih Italijanov, da se jim napravi železnica iz Trsta v Poreč, se izpolnjuje. Državni poslanec isterski dr. Gambini poroča, da se mu je posrečilo izposlovati to železnico od Thunove vlade. Mi ne dvomimo, da je slavna vlada storila to posebno zaradi kmetijskih ozirov, da bi Istrijo ložej spravila v svet svoje izvrstno vino in olje in svoje drage pridelke, a toliko manj dvomimo, da je s tem vstregla isterskim Italijanom. Zdi se, da slovanski

prebivalci isterski niso posebno zadovoljni s to vladno dovolitvijo, najprej za to ne, ker oni po pravici želijo, da bi vlada ne raztresala toliko denarja med italijansko prebivalstvo, ker ima za se že poti po morju, in da bi vlada prilranila denar za popoljšanje gmotnega stanja notranjega, zanemarjenega dela isterske dežele. Isterski Slovani, potomci Lazaričev in drugih korenjakov, ki so se mnogokrat v bran postavili proti benečanski pohlepčnosti, težko gledajo slepoto vlade, ki ne vidi, da Italijani nameravajo vse poti spraviti v Trst kot svoje glavno središče, kjer ima zdaj in že dolgo časa sedež nekaka benečansko-tržaška sovlada, ki v Primorju vodi iredentistično gibanje, kateremu so slovanski isterski prebivalci močno na poti. To prebivalstvo je bilo do sedaj mrtva, zanemarjena masa. A to ljudstvo vstaja in se zaveda. Hotela bi je iredenta udušiti sedaj ko ustaja. Kaj bi bilo, ko bi vlada sama pomagala tej gonji? Zato, Avstrija: Habt Acht!

Poslanec rimskega papeža v Petrogradu. Kakor poročajo italijanski časopisi, naznanil je ruski car Nikolaj II. rimskemu papežu Leonu XIII željo, naj bi se ustanovilo v Petrogradu za Rusijo mesto papeževega poslanca ali nuncija. Skoraj vse druge države imajo že papeževega nuncija, le Rusija je delala izjemo. Ruska vlada je katoliško cerkev popolnoma prezirala. Skušala je se silo zatreti vsak katoliški pojav. Bil je že skrajni čas, da se krute razmere zboljšajo tudi za katoliško rusko cerkev. Apostolskega nuncija ni v Rusiji že od časa carja Pavla I, ki je vladal od 1796 do 1801 leta. Zadnji apostolski nuncij je bil grof Litta-Arese.

Bog daj, da bi se ta vest vresničila, in da bi kmalu tudi v ruski stolici zaplapolala belo-rumena papeževo zastavo.

Pastirski list ljubljanskega kneza in škofa naznanja, da presviti ustanovi in zgradi v prihodnjih stihir letih duhovsko gimnazijo ter zavod za gojence, ki bi hoteli obiskovati to gimnazijo. Plemenito namero blagoslovi Bog!

Dijaška kuhinja v Trstu. Zadnja 2 meseca so darovali za dijaško kuhinjo: Vč. g. kanonik Jan 10 gld., g. Fran Žitko 2 gld., g. Kristjan Dejak 30 gld., g. Ivan Slavec 1 gld., N. N. 30 nč. blg. gospa Macak 2 gld., g. Luka Saražin 10 gld. blg. g. Gregorič 50 gld., g. A. Zimolo 10 gld., g. S. B. 3 Kr. S. B. 4 Kr., g. J. Falconetti 2 Kr., g. N. Pogorelc 4 Kr., g. Kušcer 1 Kr., g. Jakič 2 Kr. g. Fr. Polič 2 Kr., g. Farusič 2 Kr., g. R. Freier 2 Kr., g. J. Dolinar 2 Kr., g. Fr. Jelusič 2 Kr. — Presrčna hvala vsem dobrotnikom.

„Zora“, glasilo slovenskega katoliškega dijaštva, je ravnokar s 5 številko završila četrti letnik. Kakor o prejšnih, se moramo tudi o tej številki le pohvalno izraziti. Sosebno nam je ugajal spis „To in ono“ Bogdana Kozaka, v katerem podaje kratko a zanimivo apologijo krščanstva in psihologijo brezverstva. Vsaka številka „Zore“ dokazuje, da je tudi katoliški dijak lahko naobražen, značajan mladenič, da katoliško prepričanje ne izključuje naobraženosti. Ponosni smo lahko na „Zoro“ in mladi naraščaj, ki se zbira okoli nje. Zato „Zoro“ prav toplo priporočamo. „Zora“ stane 1 gld. Upravnik: Bogumil Remec, Dunaj XVIII., Theresiengasse 38. Priporočamo ob tej priliki v podporo tudi slovensko katoliško akademsko društvo „Danica“. Doneski se lahko pošiljajo upravništvu „Zore“, toda z izrečno opombo, da so za društvo „Danica“.

Četrti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so nadalje sledeče občine: Loški potok 50 gld. Crni vih nad Idrijo 20 gld. Naklo pri Kranju 25 gld., Kostanjevica 50 gld., Dvor pri Žužemperku 20 gld., Košana 25 gld., Ajdovščina 20 gl., Bled 50 gld. in Velike Lašče 20 gld.

„Naša straža.“ Daljni ustanovniki: Gg. Nikolaj Križaj, župnik v Premu, 50 K., Jurij Raman, župnik v Rakitni, 10 kron. Fr. Korošec, nadžupnik pri S. Križu, 10 K., Rajmund Vlašič, dekan v Prezidu, 10 K., Tomo Pavšlar veleposestnik v Kranju 100 K. Helena Pavšlar, njegova soproga, v Kranju 100 K.

Redni člani: Gg. Ivan Stanonik, posestnik v Horjulu, 2 K., Fran Bratušek, bogoslovec v Mariboru 1 K., Josip Novak, kaplan v Metliki, 2 K., Gustav Koller, župnik v Babinempolju, 2 K., P. Troha, trgovec v Babinempolju, 1 K., Franca Troha, njegova soproga, 1 K., Ignacij Čamerik, kamnosek v Ljubljani, 4 K., J. Zorc, molar v Ljubljani, 2 K., V. Pečan, jurist v Celju, 1 K., Martiu Knez, cerkovnik v Ljubljani, 1 K., neimencovan uradnik v Ljubljani 2 K., Jože Brešar, mestni kaplan v Škofji Loki, 2

K., Fort. Lužar, učitelj v Izlakah, 1 K., Peter Koprivec, kaplan v Radečah pri Zid. Mostu, 1 K., Fr. Areskvar, knjigovez v Ljubljani, 1 K.

Darovi: Vesela družba v Jaremini po g. Fr. Sal. Gomilseku 4 K.

Društva: Posojilnica in hran. v Mengšu 10 K.

Pristope in plačila za „Našo stražo“ sprejema zač. tajnik in blagajnik dr. Janko Breje v Ljubljani.

Dolžina železnic v Evropi. Vse železnice skupaj so 1. januarja 1898. bile dolge 263 145 kilometrov. Od teh imajo Nemčija 48.116 kilometrov, Francozka 41342; Rusija 40262; Anglija 34.445; Avstro-Ogerska 33 668; Italija 15.643; Španska 12.916; Švedska 10.160; Belgija 5.904; Hollaudska 3.129; Rumunija 2.850; Danska 2.543; Portugal 2.358; Norvežka 1.938; Grška 952, Švica 3.646; Turčija 5.554; Srbija 570. Ostalih 116 kilometrov odpade na Malto in drugo manje otočje.

Zahvala in priporočilo.

Podpisani je zavaroval zvonove tukajšne cerkve pri zavarovalnici „Unio catholica“. Ko je kmalu potem srednji zvon počil, je zavarovalnica brez agovorov dala na svoje stroške počeni zvon preliti in je vse druge postranske stroške pošteno in točno poravnala. Zato jo podpisani vsem županstvom in cerkvenim oskrbništvom najtopleje priporoča.

Srednje dne 27 decembra 1898.

Val. Pipan
vikarij

Naznanilo.

Podpisane naznanja, da je pred kratkim z dobrim vspehom dovršil V. tečaj krojaških mojstrov na c. kr. obrtnem tehnološkim muzeju na Dunaju, kar mu daje srčnost, da se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu za napravo

vsakovrstnih oblek v vseh krajih in za vsaki stan

po pogodbi in zmernih cenah. — Naznanja tudi ob enem, da ima lastno zalogo različnega skutnegega angleškega blaga. Sprejema tudi naročila samo za napravo obleke.

Priporoča se rojakom v mestu in na deželi.

udani
Anton Krušič,
kroj. mojster

V vrtni ulici št. 8 (v Pečenkovi hiši).

C. kr. priv.  krojni aparati

M. POVERAJ

krojaški mojster in trgovec v Gorici na Travniku h. št. 22, niže loterije.

Bogata zaloga vsakovrstnega blaga, gotovih oblek, perila, in vse priprave za obleke za vsaki stan. Za preč. duhovščino cingulum, zavrtnike, talarje in cerkvene kape.

Blago prodajam tudi na meter tako po ceni, da vsakaterega vabim na ogled letošnjega razstavljenega blaga, in sicer le v pryem nadstropju.

Edina slov. zaloga dežnikov in solčnikov ter dežnikov nepremočljivih plaščev. — Sprejemam tudi naročila za izdelovanje raznih oblek (jakete, pellerine, have-loke) tudi za dame po najnovejši modi.

Vse po nizki ceni.

SAUNIG & DEKLEVA

V GORICI

v Nunski ulici šte. 14-16.

Velika zaloga

šivalnih strojev

in

dvokoles



raznih sistemov kakor tudi iz

BOMBUSA.

Lastna mehanična delalnica za popravlanje

dvokoles in nikliranje.

VINARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO

ZA BRDA

v

GORICI

Prodaja naravne in pristne briske pridelke

po zmernih cenah.

Zaoga pristnih briskih vin: burgundeca

rizlinga, modre frankinje

in druge.

DESEBTNA VINASedež društva je v Gorici, ulica
Barzellini št. 20.**Ant. Koren,**trgovec v Gosposki ulici, prodaja raz-
no lončarsko, porcelanasto in stekleno
blago, reže in vklada šipe v okna, reže
in napravlja okvirje za zrcala in podobe.**Karol Draščik,**

pekovski mojster na Kornu v Gorici

zvršuje naročila vsakovrstnega peciva,
tudi najfinejšega za nove maše in godove,
kolače za birmo in poroke itd.Vsa naročila zvršuje točno in na-
tančno po želji gospodov naročnikov. —
Priporoča se za nje svojim rojakom v
mestu in na deželi najljubšeje.Podpisana priporočata slavnemu bo-
činstvu v Gorici in na deželi, svojo novo
urejeno**prodajalnico jestvin.**V zalogi imata tudi raznovrstne
pijače, n. pr.: Francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, gornšice (Senf)
ter drugo u to stroko spadajoče blago.
Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v hiši, kjer je „Trgovsko-obrtno-zadruga“.

CENIK

Papir pisemski in uraden 100 pol	od 30 kr. navzgor;
zavitki (kovrti) raznovrstni 100	" 20 " "
papir in zavitki za pisma v škatli	" 30 " "
peresa po 144 v škatli	" 25 " "
podobice svetnikov s slov. napisom 100	" 30 " "
tinta, steklenice	" 5 " "
molitveniki (mašne knjige)	" 12 " "
tiskovine za duhovnje kakor v Hil. tiskarni; spovedni listki	
tisoč črnih 1 gl. 50 kr., rudečih 2 gl., tiskovine za župan-	
stva na 1/4 pole 100 kom. 25 kr., na celi poli, kakor pro-	
računi, zapisniki itd. pola 3 kr., trgovski računi tisoč 2 gl.	
50 kr. do 5 gl. posestnice (vizitke) 100 — od 60 kr. navz-	
govor;	
album - i za slike in razglednice od 1 gl. 40 kr. navzgor;	
" " spominska vpisovanja od 10 kr. navzgor;	
" " glaske (note) 80 kr.	

i. t. d. **vse po najnižjih cenah.**

Za naročila priporoča se najljubšeje

G. LIKAR**Svoji k svojim!****E. SUSTERSIČ & C.**

v Stolni ulici št. 13 nasproti veliki cerkvi.

Usojata si priporočati slavn. občinstvu in rojakom svojo

Veliko zaloga krojnega (manifakturnega) blagavsake vrste za moške in ženske obleke, kakor tudi vsake vrste modernega
blaga za vsak stan, perilo in cvilih iz prvih tovarov, volno in žimo za
blazine itd.Vse se prodaja po jako **znižanih cenah** in se ne bojimo nobene kon-
kurence. Postrežba je točna.**Svoji k svojim!**

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Podpisanec uljudno naznanja slavnemu občinstvu, da
je otvoril 13. oktobra t. l.**Novo zalogo pohištva, ogledal, slik itd.**

v Gosposki ulici št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Priporoča se posebno novoporočencem za preskrbo vseh
mobilij, kakor tudi vsega pohištva, po najnižjih cenah.Dajalo se bode tudi na obroke, bodisi mesečne ali te-
denske. Zagotavlja točno postrežbo in ukusne izdelke po naj-
novejših zahtevah te stroke. — Nadejaje se obilega obiska
iz mesta in dežele, belježi z odličnim spoštovanjem**Anton Breščak.**

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Teodor Slabanja

srebrar v GORICI, ulica Morelli 12

uljudno priporoča velečastiti duhovščini svojo
znano delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in
orodij iz srebra in medenine, najboljše kovine
po poljubnem slogu in po nizki ceni, da se ne
boji konkurence. Stare reči popravi, posrebrni in
pozlati v ognju. Izdeluje tudi v ognju pozlačenestrelovoode iz bakra po najboljših iznajdbah. Ilustrovani cenik
franko in zastonj.Da si pa morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerk-
venega kovinskega blaga olajšuje jim to zgoraj omenjeni s
tem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem
to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod
naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Čebelno-voščene svečepriporočam prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, ter slavnemu
občinstvu.

Za pristnost jamčim z 1000 kr.

Z veleštovanjem udani

J. Kopač,

V GORICI, Solkanska cesta šte. 9.

FRANC LEBAN

srebrar v Gorici

ulice Municipio št. 8.

Priporoča se prečastiti duhovščini cer-
kvenim predstojništvom in podpirateljem
domače umetnosti v najnatančnejše izdelo-
vanje monštranc ciborjev, kelihov, tabernakelj-
nov i. t. d.Strelovoode iz bakra v ognju pozlačene
najboljše iznajdbe, kakor tudi vsakovrstno
popravo in pozlačenje.Staro blago popravi, pozlati in po-
srebrni. Vse iz najboljše kovine v poljub-
nem slogu in po nizki ceni.

Prva slovenska trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

prej G. Darbo

GORICA — pred nadškofijo št. 9. — GORICA

Priporočata po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajer-
skega železa in piosčevine raznega obrtniškega, poljedelskega, vinograd-
skega in pohišnega orodja. Prevzemata naročila za vse stavbe in podjetja.
Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. priv. tovarne; pri-
poznano najboljših kotlov od g. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarni-
ških cenah.Edina zaloga najboljšega koroškega acalon in terescian jekla. —
Zaloga Portland in roman cementa. — Česar ni v zalogi priskrbi se
nemudoma.**Kupujeta staro železo in kovine po najvišji ceni!**

Vsako naročilo izvrši se nemudoma in vestno!